

عزت حسینی در امتداد سیره نبوی/ جایگاه سیدالشهدا(ع) میان اهل تسنن

خبرگزاری مهر ، گروه دین و اندیشه: به مناسبت سوم شعبان، سالروز ولادت حضرت امام حسین (ع) با «کامیار صداقت ثمر حسینی»، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی و پژوهشگر حوزه شیعه شناسی به گفتگو نشستیم که ما حاصل آن را در ادامه می‌خوانید؛

کامیار صداقت حسینی در گفتگو با خبرنگار مهر با اشاره به سیره امام حسین (ع) و جایگاه عزت نفس در مکتب آن حضرت اظهار کرد: چنانکه برخی از آیات قرآن می‌فرمایند، عزت تنها از آن خداست و خداوند عزت را به پیامبرش و مؤمنان عطا کرده است. بدین‌سان، عزت نفس و مناعت طبع امام حسین (ع) عزتی خدادادی و در امتداد سیره پیامبر و عزت حضرت رسول ﷺ (ص) است؛ به ویژه آنکه یکی از فضایل «اختصاصی» امام حسین (ع) حدیث نبوی «حسین منی و انا من حسین» است؛ علاوه بر این موارد، کلیه احادیث نبوی (ص) مانند «حدیث ثقلین» که جهانیان را مکلف به پیروی از ائمه اطهار (ع) می‌کنند و اطاعت از ایشان را به عنوان ثقلی در کنار قرآن کریم، در حکم اطاعت از رسول ﷺ (ص) می‌دانند؛ یا احادیثی که آن حضرت را کشتی نجات امت می‌خوانند و یا احادیثی که بر جایگاه رفیع امام حسین (ع) در بهشت تأکید می‌کنند و موارد بسیار دیگر؛ همگی بیانگر رفعت مقام و عزت حضرت امام حسین (ع)

عضو هیئت‌علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، با بیان اینکه ارتباط روحانی و معنوی انسان با امام حسین (ع) مایه عزت‌مندی او در دو جهان خواهد بود، افزود: از همین روست که احادیث بسیاری بر فضیلت گریه بر ماتم امام حسین (ع) و حتی فضیلت آرزوی حضور در کربلا با بیان عبارت «یا لیتنی کنت معهم فأفوز فوزاً عظیماً» وارد شده است؛ یعنی مسلمانان باید پیوند مستحکمی با اهل‌بیت (ع) از طریق عمل به فرمایشات نورانی آنان کنند، از مفاد بسیاری از احادیث وارده از حضرت امام حسین (ع) می‌توان گفت هر چه ایمان و سخن انسان پاک‌تر و عمل او صالح‌تر باشد، بر عزت او افزوده خواهد شد.

وی ادامه داد: برای مثال، امروزه که کشور عزیزمان دچار بیماری فراگیر ویروس کرونا است؛ صرف‌نظر از آنکه چه عواملی در انتشار آن دخیل بوده‌اند؛ این بلا، یک آزمون الهی است و عیار انسان‌ها در همین‌گونه مواقع است که محک می‌خورد. کسی که مایحتاج نیازمندان و بیماران را احتکار می‌کند، نسبت‌اش را با امام حسین (ع) قطع می‌کند و خود را به ذلت می‌افکند و آنکه در چنین موقعیت بحرانی، به یاری فقیران، نیازمندان و بیماران می‌شتابد، خود را متصل به اهل بیت (ع) می‌کند و در شعاع عزت حسینی، ارج و مقام می‌یابد. در بوته آزمون‌های سخت است که سره از ناسره جدا می‌شود.

صداقت ثمر حسینی گفت: رابطه عزت نفس آن حضرت با طاعت و عبودیت حقیقی خداوند را می‌توان در مفاد دعای نورانی عرفه مشاهده کرد؛ آنجا که حضرتش به خداوند متعال عرض می‌کند: «... پروردگارا به اینکه یاری‌ام نمودی و عزتم بخشیدی... اولیای خدا به عزت او عزیز می‌شوند... در حال خواری، عزتم بخشید... تویی که عزت بخشیدی... خدایا چگونه عزت خواهم، درحالی‌که در خواری ثابتم کرده‌ای و چگونه عزت خواهم با آن‌که به خود نسبتم داده‌ای؟...».

وی در بخش دیگری از مباحث خود با بیان اینکه امام حسین (ع) همچون حضرات اهل‌بیت (ع) امام حق است، اظهار کرد: حق با ایشان است و ایشان با حق هستند. حسنین (ع) در دوران حیات مبارک حضرت رسول‌الله (ص) سخت موردتوجه آن حضرت رسول‌الله (ص) بودند. توصیفات بسیاری از زندگانی آن حضرت در شجاعت در جنگ‌ها؛ پیاده حج گزاردن؛ هم‌سفره شدن با فقراء؛ بخشنده‌گی و سخاوت و وفای به عهد نقل‌شده است که یکایک درس‌های بزرگی برای زندگی امروزه ماست.

وی با بیان اینکه امام حسین (ع) در جنگ‌های جمل، صفین و نهروان حضور داشت، گفت: در جنگ صفین امام

علی (ع) حتی الامکان رخصت جنگ به ایشان نمی دادند، درحالی که مکرر «محمد بن حنفیه» را به جنگ می فرستادند و می فرمودند: «تو فرزند منی و حسنین فرزندان رسول الله (ص) هستند. حفظ جان ایشان بر من واجب است.» این سخن محمد بن حنفیه را اقناع می کرد تا بار دیگر با دلگرمی به جنگ برود.

عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ادامه داد: امام حسین (ع) با شهادت برادر خود امام حسن مجتبی (ع) رهبری شیعیان را به سال ۴۹ قمری بر عهده گرفت و در سال ۶۱ قمری به شهادت رسید. وقتی به تمام دوران حیات مبارک ایشان می نگریم، متوجه یک نکته ای کلیدی می شویم که به تعبیر مرحوم استاد جلال الدین همایی در کتاب «اسرار و آثار واقعه کربلاء» آن است که امام حسین (ع) «ذخیره پیغمبر اکرم (ص)» برای حساس ترین دوره تاریخ اسلام بود. اگر قیام کربلا نبود اثری از دین اسلام بر زمین نمی ماند.

وی در تبیین شهادت امام حسین (ع) و حرکت به سوی کربلا آن هم در حالی که حضرت می دانست این راه، پایانی جز شهادت ندارد، گفت: قبل از هر چیز باید توجه داشت که آرزوی شهادت در جهاد فی سبیل الله امری پسندیده است و حتی برخی از اصحاب رسول الله (ص) از آن حضرت درخواست دعای شهادت می کردند. همچنین احادیثی بیانگر آن است که وعده شهادت به امام حسین (ع) داده شده بود: «ان لك في الجنة درجة لا تنالها الا بالشهادة» که احادیث مذکور خود شامل چند بخش می شوند.

این پژوهشگر دینی ادامه داد: امام حسین (ع) هدف از قیام خود را به وضوح بیان کرده است که با توجه به فضائل و مناقب ایشان خصوصاً حدیث «حسین منی و انا من حسین»؛ به یقین می توان گفت: صاحب قیام کربلا حضرت رسول الله (ص) است؛ «من از روی سبک سری و گردنکشی، و نیز برای ایجاد فساد و ستمگری دست به این قیام نزدم، بلکه برای اصلاح اوضاع امت جدّم قیام کردم، و می خواهم «امربه معروف» و «نهی از منکر» کنم، و به روش جدّم و پدرم علی بن ابی طالب عمل کنم.»؛ در واقعه کربلا تمام ایمان در برابر تمام کفر قرار گرفت. امام حسین (ع) عمل به تکلیف الهی کرد. چه زمانی که تا معاویه زنده بود ملتزم به مفاد عهدنامه صلح برادرش بود و از قیام خودداری می کرد و چه آنگاه که قیام را واجب دید و آغاز کرد. یکی از بندهای عهدنامه صلح با معاویه به موجب نص نامه ای که «ابن حجر» نقل کرده و آن را علامه امینی در الغدير آورده است، به رسمیت شناختن حق آزادی شیعیان علی بن ابیطالب (ع) است: «... أن اصحاب علی و شیعتہ آمنون علی أنفسهم و أموالهم و نسائهم و أولادهم حیث كانوا...»؛ یعنی مال و جان و زنان و فرزندان اصحاب علی، هرکجا باشند، ایمن خواهد بود....» و هابیان که ادعای «عبدالله بن سبأ» می کنند، آن را به روایت ابن حجر بخوانند که چگونه سبط بزرگ پیامبر اکرم (ص) در پی حفظ «شیعیان امام علی (ع)» بود و عبارت شیعه علی مذکور است.

مداقت ثمر حسینی در پاسخ به پرسشی در مورد جایگاه سیدالشهدا (ع) میان اهل تسنن گفت: بخش مهمی از منابع حدیثی اهل سنت، به فضائل و مناقب اهل بیت (ع) اختصاص دارد که بخش بزرگی از آن شامل امام حسین (ع) می‌شود. نمونه‌ای از آن کتاب «فَرَائِدُ السَّمِطَيْنِ فِي فَضَائِلِ الْمُرْتَضَى وَ الْبَتُولِ السَّيِّدَتَيْنِ وَ الْأَئِمَّةِ مِنْ ذُرِّيَّتِهِمْ عَلَيْهِمُ السَّلَام» از ابراهیم بن محمد جوینی (متوفی ۷۳۰ ق) است که از منابع خوب اهل سنت در معرفی فضائل امام حسین (ع) است. همچنین «محمدباقر ساعدی» کتاب «فضائل پنج تن علیهم السلام در صحاح ششگانه اهل سنت» را که شامل فضائل امام حسین علیه السلام می‌شود، گردآوری کرده است. همچنین دکتر هادی عبدالنبی التمیمی کتاب «ثورة الامام الحسين (ع) في المصنفات المصرية في القرن العشرين الميلادي» را نگاشته است که در موضوع خود جالب توجه است.

وی ادامه داد: البته برخی وهابیان به ستایش یزید بن معاویه پرداخته‌اند و حتی آن را به کتاب‌های درسی کشور سعودی وارد کرده‌اند که در مقابل برخی از علمای شیعه نظیر مرحوم آیت‌الله «حسن سعید تهرانی» با نگارش نامه‌هایی بدان اعتراض کرده‌اند؛ چه بسا که وهابیان سعودی میان خود با حکومت یزید بن معاویه احساس تجانس و همانندی بیشتری می‌کنند و البته این وضعیت مختص به ایشان است. در قاهره نیز به اقتضای وجود مسجد و زیارت‌گاه بزرگ امام حسین (ع) کتاب‌های بسیاری نگاشته شده است که در این فرصت نمی‌توان بدان وارد شد. «سید جعفر شهیدی» در خاطراتش می‌نویسد: «گروهی را که در آن زیارتگاه دیدم از خضوع و توسل و تبرک جستن به ضریح و گریه و دعا چیزی از زائران حرم سید الشهداء در کربلا یا حضرت رضا در مشهد کم نداشتند. حقیقت این است که مردم قاهره در محبت اهل بیت، شیعه به تمام معنی هستند».

عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در پایان با اشاره به شیوع ویروس (کرونا) افزود: حال که سخن از زیارتگاه شد، ناگفته نماند توصیه به عدم حضور در اجتماعات مذهبی، نمازهای جماعت و یا زیارت بقاع متبرک در هنگام شیوع بیماری‌های مسری و کشنده فراگیر، مبتنی بر سفارش خود اهل بیت (علیهم السلام) است؛ تا آنجا که برخی از فقیهان بابی را با عنوان «استحباب دوری گزیدن از صاحبان بیماری‌ها و اماکنی که در آن [بیماری‌های کُشنده مسری] وباء و طاعون منتشر می‌شود» باز کرده‌اند. در این زمینه، بهترین سخن، سخن رهبر معظم انقلاب اسلامی است که فرمودند: «هر چیزی که کمک کند به سلامت جامعه و عدم شیوع این بیماری، یک حسنه است. هر چیزی که کمک کند به شیوع این بیماری، یک سیئه است».

منبع: خبرگزاری مهر

